

آیین نامه تشکیل کرسی های آزاد اندیشی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی سراسر کشور

تعداد: ۱۱۱ / آراء: ۱ / تولید نظر: ۱ / صحیح می شود
امیرالمؤمنین امام علی (علیه السلام)

: ۱۱۱ / ۱۱۱

در راستای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی، در خصوص ضرورت راه اندازی کرسی های نظریه، نقد، نظریه پردازی و آزاداندیشی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و همچنین با استناد به ماده ۲ نظام نامه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر ترویج آزاداندیشی در حوزه علوم انسانی و معارف دینی، «آیین نامه کرسی های آزاداندیشی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی» با بندهای زیر تدوین شد و پس از تصویب و ابلاغ به دانشگاه ها قابل اجراست.

با استعانت از الطاف حضرت حق و الهام از آموزه های دین مبین اسلام، و پیروی از سنت نبوی (ص) جهت ایجاد فضای آزاد استماع سخن و اتباع بهترین آن و نیز لزوم آزادی اندیشه که سنت دانشگاه دین ساز اسلامی - ایرانی محسوب می شود و ایجاد فرهنگ تضارب آراء و تبادل علمی در عین اجتناب از جدال باطل و جلوگیری از ابتلای محیط های دانشگاهی به سبدهای گزینشی، و در راستای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی، مندرج در نامه ایشان به جمعی از دانش آموختگان حوزه علمیه در تاریخ ۸۱/۱۱/۱۶ و بیانات ایشان در دیدار با جمعی از نخبگان علمی کشور در تاریخ ۸۱/۸/۱۶ در خصوص ضرورت راه اندازی کرسی های نظریه پردازی، نقد، نظریه پردازی و آزاداندیشی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین با استناد به ماده ۲ نظام نامه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره تصویب جلسات ۵۲۱، ۵۲۲ و ۵۲۳ مورخ ۸۲/۱۰/۱۹، ۸۲/۱۰/۳۰، ۸۲/۱۱/۱۷ و شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر ترویج آزاداندیشی در حوزه علوم انسانی و معارف دینی، «کرسی های آزاد اندیشی دانشگاهی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی» بر اساس این آیین نامه تشکیل و اجرا می گردد:

دانشکده پرستاری و مامایی
مدیرک برون سازمانی
نام مدرک: ...
شماره مدرک: ...
تاریخ شناسایی: ۰۱۵/۶۵

(Handwritten signature)

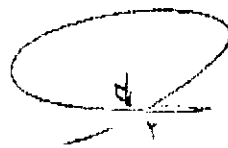
فصل اول: کلیات

ماده ۱- تعاریف

- ۱-۱- کرسی آزاداندیشی: نشستی که در طی آن، دانشجویان با صورت آزاد، نظام‌مند، منطقی و عالمانه به اظهار نظر، تبادل آراء و گفتگو در موضوعی خاص با ملاحظه اهداف مندرج در ماده ۲ بین آیین نامه می‌پردازند. در این آیین نامه به اختصار «کرسی» نامیده می‌شود.
- ۱-۲- دانشگاه: به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی سراسر کشور شامل دولتی و غیر دولتی اطلاق می‌شود.
- ۱-۳- دستگاه: به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی اطلاق می‌شود.
- ۱-۴- هیات دانشگاه: به هیات کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه اطلاق می‌شود.
- ۱-۵- هیات مرکزی: به هیات مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی اطلاق می‌شود.
- ۱-۶- آیین نامه: به آیین نامه کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اطلاق می‌شود.

ماده ۲- اهداف

- ۲-۱- نهادینه‌سازی آزادی بیان و تضارب آراء با رعایت اخلاق و هتعلق گفت‌وگو
- ۲-۲- ایجاد فرهنگ عدالت‌خواهی و عادلانه برای عرضه آزادانه آراء، دیدگاه‌ها و سؤالات پیرامون موضوعات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه از دیدگاه‌ها و با رویکردهای مختلف دیگر (بهداشت و درمان، امور سلامت، آموزش پزشکی) و آگاهی از نظرات دیگران
- ۲-۳- تقویت روحیه حقیقت‌جویی، آزادگی و قانون‌گرایی
- ۲-۴- سامان‌دهی مباحثات و گفتگوها با صیغه علمی
- ۲-۵- ایجاد فضای مناسب برای طرح و بیان اندیشه‌های نو، تفکر، خلاق و فرهنگ نوآور
- ۲-۶- راهبردها
 - ۲-۶-۱- تأکید بر نقش اساسی و کانونی رهنمودها و تدابیر مقام مذهب رهبری در اجرای کرسی‌ها
 - ۲-۶-۲- استفاده از ظرفیت‌های سایر مراکز علمی و آموزشی در اجرای کرسی‌ها
 - ۲-۶-۳- ترغیب استادان و گروه‌های دانشجویی به مشارکت فعال در برگزاری کرسی‌ها
 - ۲-۶-۴- ایجاد رقابت بین استادان و گروه‌های دانشجویی در برگزاری کرسی‌ها
 - ۲-۶-۵- تشویق و حمایت از کرسی‌های موفق
 - ۲-۶-۶- معطوف نمودن برنامه کرسی‌ها به ارتقای کیفیت و نشاط در محیط دانشگاه

- ۲- آسیب شناسی و پایش مستمر پس از اجرای کرسی ها
 ۳- رعایت مقتضیات محیطی و محلی در برگزاری کرسی ها

فصل دوم: ساختار و وظایف

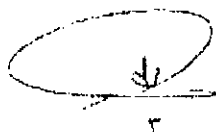
۴- هیأت مرکزی

۴-۱- وظایف هیأت مرکزی

- ۴-۱-۱- بررسی و تصویب ضوابط و بخشنامه های مورد نیاز
 ۴-۱-۲- تصمیم گیری نهایی در خصوص درخواست تجدید نظر اشخاص حقوقی و حقوقی نسبت به رأی شورای فرهنگی دانشگاه و اعلام نظر در مدت قانونی مقرر
 ۴-۱-۳- نظارت، بررسی و ارزیابی عملکرد هیأت های دانشگاه ها
 ۴-۱-۴- رتبه بندی هیأت های دانشگاه ها از لحاظ فعالیت در پایان هر نیم سال تحصیلی، اعلام آن و تشویق هیأت های برتر و نمونه
 ۴-۱-۵- اتخاذ راهبردها و تعیین اولویت های موضوعی کرسی ها

۴-۲- ترکیب هیأت مرکزی

- ۱- معاون دانشجویی و فرهنگی دستگاه به عنوان رئیس هیأت
 ۲- نماینده تام الاختیار نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها
 ۳- یکی از معاونین به انتخاب رئیس دستگاه
 ۴- نماینده تام الاختیار سازمان بسیج دانشجویی
 ۵- دو نفر دانشجوی شاغل به تحصیل در مقاطع کارشناسی و بالاتر
 ۶- یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه ها با مرتبه علمی دانشیاران یا بالاتر به پیشنهاد رئیس هیأت
 صوره ۱- اعضای هیأت مرکزی با حکم بالاترین مقام هر دستگاه با مدت ۲ سال منصوب می شوند و تمدید آن نیز بلامانع است.
 صوره ۲- دبیر هیأت مرکزی از میان اعضاء و با رأی اکثریت آسان انتخاب و با حکم رئیس هیأت منصوب می شود.
 صوره ۳- جلسات هیأت مرکزی با حضور رئیس هیأت و حداقل چهار عضو دیگر رسی است و مصوبات می بایست به تصویب اکثریت اعضاء حاضر برسد.

۲- نحوه تشکیل جلسات هیأت دانشگاه:

۵- هیأت جهت برنامه ریزی تشکیل جلسات آزاد اندیشی و نیز رسیدگی به هنگام به درخواست کتبی افراد متقاضی و انجام دیگر وظایف محوله، در مهلت مقرر در آیین نامه در ایام فعالیت آموزشی دانشگاه ها به استثناء یک هفته قبل و یک هفته بعد از امتحانات پایان ترم دانشگاه تشکیل جلسه می دهد.

۶- جلسات هیأت با حضور رئیس یا دبیر هیأت و حداقل چهار عضو دیگر رسمی است و مصوبات آن می بایست به تصویب اکثریت اعضاء حاضر برسد.

۳- نحوه رسیدگی به درخواست ها:

۱- هر کدام از تشکرها و گروه های قانونی دانشجویی در چارچوب اساسنامه خود یا ۳ نفر از دانشگاهیان (دانشجویان، اساتید، کارمندان) یا هر یک از اعضای شورای فرهنگی یا هیأت دانشگاه می توانند درخواست تشکیل کرسی را مطابق با آیین نامه پس از تکمیل فرم پیوست به دبیرخانه هیأت ارائه کنند و رسید دریافت نمایند.

۲- متقاضی برگزاری کرسی موظف است همزمان با ثبت درخواست، حداقل ۲ نفر منتقد از مواضع مطرحه معرفی نماید.

۳- در صورت عدم معرفی ۲ نفر منتقد، هیأت دانشگاه موظف است ظرف مدت ۱ روز کاری نسبت به فراخوان برای ثبت نام منتقدین اقدام نماید.

۴- در صورت ثبت نام حداقل ۲ نفر منتقد در مدت ۷ روز کاری، موضوع ظرف مدت ۵ روز کاری به منظور تشکیل جلسه و اعلام کتبی نتیجه در دستور کار جلسه هیأت دانشگاه قرار می گیرد. رئیس هیأت مسئول رعایت زمان بندی مقرر است.

۵- در صورت عدم ثبت نام حداقل ۲ نفر منتقد در مهلت مقرر، موضوع از دستور کار هیأت دانشگاه خارج می شود.

۶- چنانچه فرد نسبت به رأی هیأت دانشگاه اعتراض داشته باشد، می تواند اعتراض خود را ظرف مدت دو هفته از تاریخ ابلاغ رأی به صورت مکتوب به دبیرخانه شورای فرهنگی دانشگاه ارائه دهد. شورای فرهنگی دانشگاه موظف است ظرف مدت دو هفته از زمان دریافت اعتراض، موضوع را بررسی و نتیجه نهایی را به فرد اطلاع دهد.

۲- در صورت اعتراض فرد به تصمیم نهایی شورای فرهنگ دانشگاه یا امتناع از پاسخگویی در مهلت مقرر، موضوع در صورت درخواست فرد به هیأت مرکزی ارجاع و رأی هیأت مرکزی لازم الاجرا است.

۳- هیأت مرکزی موظف است ظرف مدت ۳۰ روز از زمان دریافت اعتراض، به موضوع رسیدگی و تصمیم قطعی را اتخاذ و رأی خود را در همان زمان مقرر به دانشگاه و فرد متقاضی ابلاغ نماید.

۴- طرح مجدد درخواست تشکیل کرسی با گذشت حداقل ۱۵ روز امکان پذیر است.

۱- فرایند برگزاری کرسی

۲- قرائت قرآن کریم

۳- سرود جمهوری اسلامی ایران

۴- تعیین مقدم و اعلام موضوع

۵- اعلام ضوابط و نحوه برگزاری کرسی

۶- شروع بحث از نماینده متقاضی تشکیل کرسی

۷- طرح دیدگاه منتقدین

۸- جمع بندی دیدگاهها

۹- الزامات ارائه دیدگاه در کرسی

۱- ارائه مطالب در چهارچوب منافع ملی و مصالح عمومی

۲- تأکید بر طرح موضوعات با ملاحظه وحدت و همبستگی قومیت ها و مذاهب

۳- رعایت مباحث، آداب و اصول اخلاق اسلامی با تأکید بر حفظ صداقت و ارائه اطلاعات مستند

۴- وظایف و جری

۱- اعلام موضوع، ضوابط برگزاری و الزامات ارائه دیدگاه در کرسی

۲- تذکر به اظهار نظر کننده در مواردی که خارج از موضوع صحبت کنند.

۳- تذکر به اظهار نظر کننده در مواردی که الزامات ارائه دیدگاه در کرسی را رعایت نمی کند.

۴- اعلام زمان باقی مانده برای صحبت هر فرد

۵- اعلام اتمام زمان هر نفر

۶- وقت در اختصاص وقت برابر به طرف های گفتگو

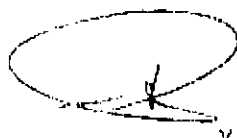
۷- جمع بندی دیدگاهها

۹- شرایط مجبوری

- الف- التزام عملی به مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی
- ب- عدم عضویت در ارکان هیچیک از احزاب و گروه‌های سیاسی
- ج- دارای بودن مدرک کارشناسی ارشد یا بالاتر دانشگاهی یا حقوقی، ترجیحاً در حیضه تخصصی برگزاری کرسی
- د- دارای بودن توانایی لازم در مدیریت جلسه

۱۰- دبیرخانه هیأت و وظایف آن

- الف- به منظور انجام فعالیت‌ها و پیشبرد امور هیأت‌های دانشگاه و مرکزی در زمینه تماس و مکاتبه با اشخاص حقیقی و حقوقی، نهادهای ذیربط و حفظ و نگهداری اسناد و مدارک، دبیرخانه آن هیأت با شرح وظایف ذیل تشکیل می‌شود:
- ب- اعلام دستور کار و دعوت از اعضا برای شرکت در جلسات هیأت
- ج- طبقه‌بندی پرونده‌ها، ثبت و نگهداری اسناد و مکاتبات و تشکیل نظام بایگانی
- د- دریافت درخواست کتبی افراد حقیقی و حقوقی برابر چارچوب پیش‌بینی شده در ماده ۴-۵ این آیین‌نامه و طرح آنها در جلسات رسمی هیأت
- ه- ابلاغ تصمیم هیأت به صورت مکتوب و با امضای دبیر هیأت در مهلت قانونی تعیین شده به افراد متقاضی
- و- تنظیم صورتجلسات و انجام مکاتبات ضروری بنا به دستور دبیر هیأت
- ز- تدوین گزارش عملکرد و جلسات هیأت و ارسال آن با امضای دبیر هیأت برای دبیرخانه هیأت مرکزی
- ح- اطلاع‌رسانی به مواقع در خصوص ضوابط، مقررات و بخشنامه‌های موجود مرتبط با فعالیت هیأت و تغییرات احتمالی آن در آینده
- ط- دریافت درخواست تشکیل کرسی با اعلام مهلت یک هفته‌ای نسبت به فراخوان ثبت نام منتقدین یا مخالفین موضوع
- ث- انجام سایر امور محوله

الف سوم: اعتبارات و تسهیلات

۱۱- در سال اول اجرای آیین نامه، هزینه های مختلف برگزاری کرسی توسط رئیس دانشگاه و از محل اعتبارات در اختیار وی تأمین می شود. رئیس دانشگاه موظف است برای سال دوم و بعد از آن، ردیف مستقلی برای بودجه کرسی در بودجه کل دانشگاه منظور نماید.

۱۲- هیأت های دانشگاه ها و هیأت مرکزی موظفند از کرسی های برتر و نمونه و افراد فعال در برگزاری آن به نحو شایسته ای تقدیر نمایند. رئیس دانشگاه موظف است اعتبار مشخصی را برای این منظور پیش بینی نموده و اختصاص دهد.

الف چهارم: سایر موارد

۱۳- اجرای این آیین نامه در سال اول به صورت آزمایشی بوده و پس از آن در صورتی که اصلاح یا تغییری در آن صورت نپذیرد قطعی خواهد شد.

۱۴- این آیین نامه در یک مقدمه و ۴ فصل و در مجموع شامل ۱۴ ماده و ۱۰ تبصره در جلسه مشترک نمایندگان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها به تصویب رسید و بدین وسیله اجازه اجرای آزمایشی آن از تاریخ صادر و اعلام می گردد.

- تهیه برنامه پایانی جهت در اختیار قرار دادن گزارش شرکت کنندگان

- تهیه کارت ویزیت و توزیع در سلف و نمازخانه

- تهیه کارت دعوت برای اساتید و مسئولین

ماده ۴. اجرای جلسه و ارزیابی

۴-۱. زمان کرسی، نوع برنامه ریزی در هر دانشگاه و موضوع و روش انجام (مناظره یا آزادفکری) می تواند بین ۱ الی ۲ ساعت متغیر باشد که تعیین آن برعهده گروه برنامه ریزی می باشد.

۴-۲. محتوای جلسه حتی الامکان ضبط صوتی و تصویری شود پس از جلسه به همراه ویژه نامه طراحی شده به کلیه حضار ارسال شود.

۴-۳. فرم ارزیابی جلسه در ابتدای جلسه به دانشجویان ارائه در پایان از آنها اخذ شود.

مزایای این فرم

- ارزیابی از نحوه اجرا بدست خواهد آمد.

- نگاه کلی مخاطبین نسبت به مناظره کنندگان بدست خواهد آمد و مشخص خواهد شد که

کدام گروه در جلب نظر مخاطبین موفق تر بوده اند.

- سوالات و شبهات بوجود آمده در ذهن مخاطبین شناسایی خواهد شد و می توان از طریق پاسخ

مستدل در ویژه نامه و یا برپایی جلسات با حضور اساتید صاحب نظر و سرز به حل آنها پرداخت.

۴-۴. مخاطبین این جلسات کلیه دانشگاهیان اعم از دانشجویان، اساتید، مدیران و کارکنان می باشند.

۴-۵. ۲ روز قبل از شروع جلسه کرسی، کلیه اظهار نظر کنندگان و یا مناظره کنندگان به

همراه مجری، اسناد داور در جلسه ای گرد هم آیند و موارد ذیل انجام شود.

- ابلاغ آئین نامه جلسه، تکمیل تعهدنامه توسط مناظره کنندگان

- تصمیم گیری در مورد نحوه تقسیم وقت، شروع کننده بحث و دیگر اجزاء جلسه...

- وقت جلسه به جز از ۱۰ دقیقه ابتدایی و ۱۰ دقیقه انتهایی که در اختیار مجری و استاد

داور می باشد.

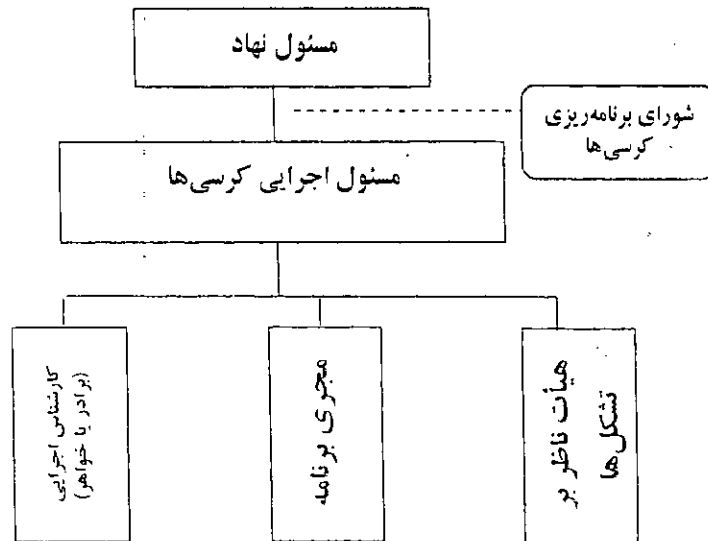
- بقیه را می توان به نسبت تعداد مناظره کنندگان بین آنها تقسیم نمود.

- شروع کننده بحث می تواند از طریق قرعه کشی انتخاب شود.

۹- امکانات لازم برای طرح

۹-۱- امکانات انسانی

در این طرح افراد ذیل دخیل خواهند بود و چارت سازمانی کرسی‌ها بصورت ذیل خواهد بود.

۹-۱-۱- مسئول نهاد

مسئول نهاد به عنوان هدایت کننده و ناظر بر اجرای کرسی‌ها می‌باشد و شرح وظایف ایشان موارد ذیل است:

- تعیین ثردی بعنوان مسئول اجرایی کرسی‌ها
- دعوت از تشکل‌های مستقل (بسیج، انجمن‌ها و...) و وابسته (هیئتها و کانون‌ها و...) و سایر بخش‌های فرهنگی دانشگاه توسط مسئول اجرایی کرسی
- نظارت بر روند اجرایی کرسی‌ها
- تأیید نهایی موضوعات مطروحه در کرسی‌ها و کادر اجرایی کرسی

۹-۱-۲- مسئول اجرایی کرسی‌ها

مسئولیت اجرای صحیح کرسی بعهده ایشان بوده و یکی از دانشجویان توانمند و فعال دانشگاه به صلاحدید مسئول نهاد باشد و از شرح وظایف ذیل برخوردار می‌باشد:

- برنامه‌ریزی نیروی انسانی، امکانات، بودجه جهت اجرای صحیح کرسی‌ها
- ارائه گزارش پایانی همراه با مستندات به اداره طرح‌های معاونت فرهنگی سیاسی (۸۴۲۲۳۴۹-۰۲۱)
- ارائه گزارش پایانی همراه با مستندات به مسئول طرح

- هماهنگی با تشکل‌ها، انجمن‌ها و... جهت تشویق و تحریض آنها به برگزاری کرسی در دانشگاه

ویژگی‌های مسئول اجرایی:

- ترجیحاً از دانشجویان نخبه همان دانشگاه باشد
- حداقل ۲ نیمسال تا زمان فارغ التحصیلی ایشان باقی مانده باشد
- حداقل ۱ سال دارای سابقه فعالیت اجرایی باشد

۳-۱-۹- کارشناسان برادر یا خواهر

- در هر مرکز یک کارشناس برادر و یک کارشناس خواهر از بین همکاران قبلی و یا بصورت پاره وقت از بین دانشجویان حضور خواهند داشت و شرح وظایف آنها موارد ذیل خواهد بود:
- کمک به مسئول اجرای در جهت ثبت نام، تبلیغات، اطلاع رسانی، ارزیابی، ضبط برنامه و سایر فعالیت‌های اجرایی طرح و تهیه ویژه نامه پایانی کرسی‌ها
- کلیه وظایف محوله از طرف مسئول اجرایی طرح

۴-۱-۹- مجری:

در هر کرسی یک مجری - کارشناس که از شرایط ذیل باید برخوردار باشد:

ویژگی‌های مجری:

- تا حدی نسبت به موضوع احاطه داشته باشد.
- توانایی و تجربه مدیریت چنین جلسه‌ای را داشته باشد.
- دارای حسن شهرت بوده و مورد وثوق و اعتماد دانشگاهیان باشد.
- ترجیحاً از دانشجویان نخبه و یا اساتید شناخته شده همان دانشگاه باشند.
- در ارکان احزاب، گروه‌های سیاسی عضویت نداشته باشد.
- ترجیحاً مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری داشته باشد.

شرح وظایف مجری:

- بیان روند تعیین موضوع
- اعلام قوانین برنامه کرسی در ابتدای جلسه
- معرفی مختصر طرفین شرکت کننده و نیز معرفی استاد داور

- قرعه کشی و اعلام ترتیب افراد برای صحبت
- اعلام زمان باقیمانده، و اعلام زمان اتمام
- مدیریت جلسه بطوریکه هوجبگری و فضای غوغاسالارانه یا احساسی کم شود.
- محاسبه مجموع زمانهای هر کدام از مناظره کنندگان

۵-۱-۹- استاد داور

در هر کرسی ینک استاد داور خواهد بود که نقش کمک به مجری از جهت محتوایی را خواهد داشت و شرح وظایف ایشان موارد ذیل خواهد بود:

- معرفی مختصر موضوع شامل بیان تعاریف آراء مختلفی که پیرامون موضوع وجود دارد.
- تذکر به طرفین شرکت کننده ای که خارج از موضوع صحبت نمایند.
- کمک به پیشبرد بحث
- جمع بندی نظرات اعلام شده
- نظارت بر رعایت آیین نامه جلسات کرسی

ویژگی های استاد داور:

- نسبت به موضوع احاطه داشته باشد
- ترجیحاً از اساتید و یا مسئولان همان دانشگاه باشد
- دارای حسن شهرت بوده و مورد وثوق و اعتماد دانشگاهیان باشد.
- در ارکان احزاب، گروههای سیاسی عضویت نداشته باشد.

۲-۹- امکانات سخت افزاری و تجهیزات لازم

در این طرح امکانات ذیل مورد نیاز بوده که شامل:

۱-۲-۹- محل برگزاری کرسی

محل برگزاری کرسی از ویژگی های ذیل باید برخوردار باشد:

- برای خواهران از مسجد استفاده نشود ولی برای برادران استفاده از آن ترجیح دارد.
- کرسی آزاد فکری در چند جلسه اول در محلی با جمعیت کم و کوچک برگزار شود.
- به تدریج با استقبال مخاطبان می توان تعداد حضار را بیشتر نمود.

- سالن محل برگزاری باید از امکانات لازم برخوردار باشد.

- بهتر است سالن محل برگزاری کرسی با پارچه نوشته‌های مرتبط با موضوع فضا سازی شود.

- بهتر است آیین نامه کرسی آزاداندیشی مندرج در پیوست... بصورت بنر تهیه شده و در

محل مناسب نصب گردد.

- بهتر است فضای آزاد نباشد. حتماً در یک سالن یا کلاس باشد.

۱۰- پیوستها

- پیوست ۱: پیوست فرم انتخاب موضوع
- پیوست ۲: فرم انتخاب موضوع کرسی های آزاداندیشی
- پیوست ۳: فرم ثبت نام جهت اظهار نظر در کرسی آزاداندیشی
- پیوست ۴: تعهدنامه پایبندی به آیین نامه کرسی آزاداندیشی
- پیوست ۵: موضوعات پیشنهادی سری اول جهت کرسی های اولیه
- پیوست ۶: فرم ارزشیابی جلسه کرسی آزاداندیشی
- پیوست ۷: فرم درخواست برپایی کرسی آزاداندیشی
- پیوست ۸: فایل پیوست

پیوست ۱: پیوست فرم انتخاب موضوع

دانشجوی ارجمند

همانگونه که مستحضر می‌باشید به زودی با حضور دانشجویان و اساتید این دانشگاه، سلسله کرسی‌های آزاداندیشی در راستای ایجاد فضای باز فکری در سطح دانشگاه برگزار خواهد شد که طی آن دانشجویان با نظرات مخالف و موافق پیرامون موضوعات مختلف سیاسی و اجتماعی به بحث و تبادل نظر خواهند پرداخت، مراحل برپایی کرسی‌ها بصورت ذیل خواهد بود:

۱. تعیین موضوعات با فرم نظرسنجی از دانشجویان و اساتید
 ۲. فراخوان عمومی موافقین، مخالفین و شناسایی نظرات مختلف در موضوع از دانشجویان و اساتید
 ۳. قرعه‌کشی و انتخاب حداقل ۳-۵ موافق و ۳-۵ مخالف جهت بحث و اظهار نظر
 ۴. اجرای کرسی و جمع‌بندی نظرات ارائه شده
- بخش اول این طرح تعیین موضوع خواهد بود که با مشارکت همه دانشگاهیان صورت خواهد پذیرفت لذا بدین جهت فرمی تهیه شده که ضمیمه این برگه در اختیار شما قرار می‌گیرد لطفاً به دقت آن را مطالعه نموده و تکمیل نمایید

پیوست ۱: پیوست فرم انتخاب موضوع

استاد ارجمند

همانگونه که مستحضر می‌باشید به زودی با حضور دانشجویان و اساتید این دانشگاه، سلسله کرسی‌های آزاداندیشی در راستای ایجاد فضای باز فکری در سطح دانشگاه برگزار خواهد شد که طی آن دانشجویان با نظرات مخالف و موافق پیرامون موضوعات مختلف سیاسی و اجتماعی به بحث و تبادل نظر خواهند پرداخت، مراحل برپایی کرسی‌ها بصورت ذیل خواهد بود:

- تعیین موضوعات با فرم نظرسنجی از دانشجویان و اساتید
 - فراخوان عمومی موافقین، مخالفین و شناسایی نظرات مختلف در موضوع از دانشجویان و اساتید
 - قرعه‌کشی و انتخاب حداقل ۳ موافق و ۳ مخالف جهت بحث و اظهار نظر
 - اجرای کرسی و جمع‌بندی نظرات ارائه شده
- بخش اول این طرح تعیین موضوع خواهد بود که با مشارکت همه دانشگاهیان صورت خواهد پذیرفت لذا بدین جهت فرمی تهیه شده که ضمیمه این برگه در اختیار شما قرار می‌گیرد لطفاً به دقت آن را مطالعه نموده و تکمیل نمایید.

پیوست ۲: فرم انتخاب موضوع کرسی‌های آزاداندیشی

دانشجوی ارجمند

لطفاً جهت برپایی هرچه بهتر کرسی آزاداندیشی به سوالات ذیل پاسخ دهید.
 لطفاً موضوعی که از نظر شما جهت بررسی در کرسی آزاداندیشی در موضوعات سیاسی،
 اجتماعی و حتی صنفی دانشگاه لازم می‌دانید را به ترتیب اولویت بفرماید.

- ۱.
- ۲.
- ۳.
- ۴.

بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تا چه اندازه موضوعات ذیل را جهت بحث و تبادل نظر ضروری می‌دانید؟

با تشکر از حوصله و دقت شما
 در تکمیل پرسشنامه

پیوست ۳: فرم ثبت‌نام جهت اظهار نظر در کرسی آزاداندیشی

با توجه به نظرخواهی بعمل آمده و جمع‌بندی آن موضوع به ترتیب برای جلسه اول کرسی آزاداندیشی انتخاب شده است. در ارتباط با این موضوع نظر مختلف وجود دارد:

نظر الف:

نظر ب:

نظر ج:

علاقتمند به شرکت در کدامیک از بخشهای آن می‌باشید؟

۱. ارائه نظر بصورت مستدل و مستند

در این صورت کدام نظر را دارید: نظر الف نظر ب نظر ج

۲. کمک در اجرا و برپایی برنامه و مشارکت در آن

۳. شرکت در برنامه و استفاده از مباحث مطرح شده

در صورتیکه هریک از موارد ۱ و ۲ را علامت زده‌اید جهت هماهنگی مشخصات خود را بفرمایید.

نام و نام خانوادگی:

سال ورودی:

رشته تحصیلی:

دانشگاه:

تلفن ثابت:

تلفن همراه:

Email:

بسمه تعالی

پیوست ۵: برخی موضوعات پیشنهادی جهت کرسی‌های اولیه

این دسته از موضوعات دغدغه فرهنگی دانشجویان بوده که به صورت اندیشه‌ها و عقاید در بین دانشگاهیان وجود دارد و می‌تواند جزء کرسی‌های اولیه باشد.

عنوان موضوع	ملاحظات
روابط دختر و پسر آری یا نه یا چگونه؟	
ضرورت عفاف و حجاب آری یا نه یا چه مقدار؟	
فرقه‌های نوظهور	این موضوع مخصوص دانشگاههایی که فرقه‌هایی مثل وهابیت بطور عملی در حال فعالیت می‌باشند
مدگرایی خوب یا بد؟	
آزادی مطلق یا با حد و مرز؟	
آیا علوم انسانی اسلامی داریم یا خیر؟	این موضوع مخصوص دانشگاههای علوم انسانی می‌باشد
رابطه ایران و آمریکا، آری یا خیر؟	
جمهوری اسلامی یا دموکراتیک خالص کدام بهتر است؟	
کمک به مردم فلسطین و لبنان منفعت یا ضرر؟	
هدفمندی یارانه‌ها عامل پیشرفت یا پرفت؟	
ازدواج دانشجویی، مفید یا مضر؟	
سیاست خارجه جمهوری اسلامی در دولت نهم و	
دهم، موفق یا غیرموفق؟	

بسمه تعالی

پیوست ۶: فرم ارزشیابی جلسه کورس آزاداندیشی

شرکت کننده محترم؛

با تشکر از حضور صمیمی شما در این برنامه لطفاً جهت برگزاری بهتر جلسات بعد میزان رضایت خود را نسبت به موارد ذیل اعلام نمایید.

ردیف	گزینه‌ها	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم
۱	نحوه اجرای مجری					
۲	کیفیت مکان جلسه					
۳	زمان برگزاری جلسه					
۴	موضوع جلسه					

گروه موافقین					گزینه‌های مورد سوال	گروه مخالفین				
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم		بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم
					مستدل بودن و مستند بودن بیانات					
					مربوط بودن بیانات به موضوعات					
					انتقادپذیری و صبوری					
					رعایت آداب و اخلاق					
					کاربردی بودن مباحث					

لطفاً سوالات زیر را پاسخ دهید:

۵۵) مهمترین نقطه قوت یا ضعف موجود در این جلسه را بیان فرمایید.

۵۶) مهمترین سوالاتی که در ذهن شما راجع به موضوع بوجود آمد را بیان کنید.

مشخصات:

جنسیت:

زن مرد

بسمه تعالی

پیوست ۷: فرم درخواست برپایی کرسی آزاداندیشی

جناب آقای

ریاست محترم هیأت نظارت بر تشکل‌ها

سلام علیکم

ضمن آرزوی توفیق و قبولی طاعات و عبادات برای حضرت تعالی؛ باستحضار می‌رساند پیرو تأییدات مقام معظم رهبری بر لزوم برپایی کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها، این تشکل در نظر دارد کرسی آزادفکری با موضوع را در محل در تاریخ (.....) برپا نماید لذا خواهشمند است دستور لازم را جهت هماهنگی این برنامه مبذول فرمایید.

با تشکر

مسئول.....

بسمه تعالی

پیوست ۸: فایل پیوست

جهت آشنایی مسئولان اجرایی یک حلقه DVD متشکل از فایل‌های ذیل به پیوست تقدیم می‌گردد.

۱. فایل پاورپوینت کتاب کار

- این پاورپوینت متشکل از بخش‌های مختلف همین کتاب حاضر بوده که مسئولان اجرایی طرح در صورت لزوم به آموزش این طرح برای دیگران می‌توانند از آن استفاده نمایند. جهت آموزش بهتر نمونه‌های عملی نیز به صورت فیلم‌های کوتاه ضمیمه بخش‌های مختلف آن شده است.

۲. نمونه عملی آزاد فکری انجام شده

- جهت استفاده بهتر، نمونه عملی کرسی آزاد فکری در اردوی ضیافت اندیشه که در مرکز هرمزگان در تابستان ۸۹ با موضوع بررسی «آثار انقلاب» به انجام رسیده است به پیوست تقدیم شده است.

این فایل گلچینی از بخش‌های مختلف می‌باشد که تا حدودی با الگوی معرفی شده در این کتاب کار تطبیق دارد. هرچند تفاوت‌هایی با الگوی کتاب کار دارد از جمله وجود جمعیت مخاطب زیاد، عدم ذکر آیین‌نامه توسط مجری که از نقاط ضعف این نمونه کار می‌باشد.

۳. فایل برنامه «نوبت شما»

- BBC فارسی برنامه‌ای با عنوان «نوبت شما» پخش می‌کند که سعی می‌کند به صورت مناظره و یا آزاد فکری از طریق تلفنی با مخاطب خود ارتباط برقرار نماید. هرچند اهداف شوم، پشت پرده این شبکه و دست‌اندرکاران آن کاملاً مشخص می‌باشد. اما انتخاب مجری توانمند، موضوعات حساب شده و روش مناسب، نشان از یک برنامه‌ریزی دقیق و حساب شده را دارد. ملاحظه‌گزینه یک برنامه با عنوان «بازنشستگی استادان» می‌تواند نکات فنی و تجربی بسیار خوبی را برای یادگیری داشته باشد.

نیاید و پخته‌گویی شود و سطح گفتگوها نازل و عوامانه و تبلیغاتی نشود، باید تمهیداتی اندیشید و قواعدی نوشت.»

درحالی‌که تلاش‌ها تنها حول وجه خاصی از کرسی‌ها شکل گرفته بود، رهبر انقلاب در دیدار با نخبگان علمی کشور در آبان ماه سال ۸۸، دانشجویان را مخاطب خود قرار داده و از ضرورت برگزاری جلسات کرسی آزادفکری سخن به میان آوردند و فرمودند:

«شما کرسی آزادفکری سیاسی را، کرسی آزادفکری معرفتی را تو همین دانشگاه تهران؛ تو همین دانشگاه شریف، تو همین دانشگاه امیرکبیر به وجود بیاورید. چند نفر دانشجوی بروند، آنجا حرفشان را بزنند، حرف همدیگر را نقد کنند، با همدیگر مجادله کنند. حق، آنجا خودش را نمایان خواهد کرد.» با این تعاریف در واقع مناظره‌های ساده دانشجویی در حوزه‌های مختلف سیاسی و فکری نیز مصداق بارز کرسی‌های آزاداندیشی قلمداد شد و این همان مطالبه امروز رهبری از جریان‌ات دانشجویی است.

۳- تعاریف و اصطلاحات

۳-۱- تعریف کرسی‌های آزاداندیشی

نشست‌هایی است آزاد، نظامند، منطقی، عادلانه که میان تعدادی افراد درباره موضوعی خاص صورت می‌پذیرد. که به دو صورت مختلف وجود دارد.

الف) دسته اول کرسی‌هایی که هدف آنها تولید علم و اندیشه‌های نو بوده و به دو صورت برگزار می‌شود:

۱. کرسی‌های نقد و نظر: نشست‌هایی است که در آن نظریه‌های علمی مطرح در علوم مختلف به صورت علمی مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. (نکاتی راجع به راهبردهای فرهنگ‌سازی، ص ۴)

۲. کرسی‌های نظریه‌پردازی: نشست‌هایی که در آن با حضور یک مجری کارشناس، یک استاد صاحب اثر یا تألیف ابتدا به معرفی و اندیشه خود می‌پردازد و اسانید

صاحب‌نظر و منتقد نقد جدی، علمی و دقیق خود را بصورت علمی مطرح نموده و

هیئت داوران به داوری می‌پردازند. (نکاتی راجع به راهبردهای فرهنگ‌سازی پیوست)

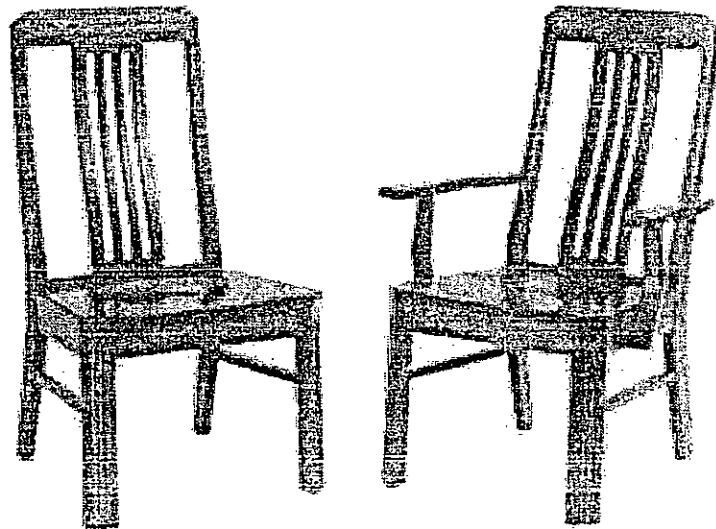
ب) دسته دوم کرسی‌هایی که هدف اصلی آن تضارب افکار و عقلانی نمودن محیط بوده و

بعنوان مقدمه و زمینه‌سازی برای تولید علم بوده و به دو صورت انجام می‌پذیرد:

کرسی مناظره: نشستی است که در آن ۲ استاد صاحب‌نظر با حضور یک مجری کارشناس در مورد

موضوعی خاص که با تصمیم عادلانه به بحث گفتگو مناظره با شیوه استدلالی و منطقی

می‌پردازند.

۲. کرسی آزاد فکری: نشستی که در آن ۲ گروه چند نفره از دانشجویان یا اساتید و یا

ترکیبی از دانشجویان و اساتید با نظرات موافق و مخالف در موضوعی خاص

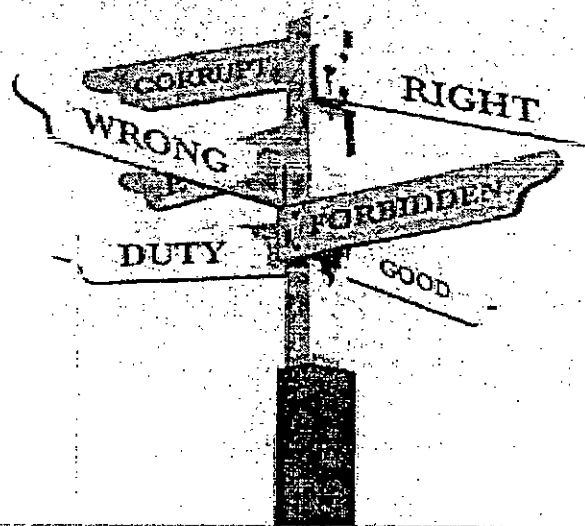
به صورت منطقی و استدلالی با تصمیم صحیح و عادلانه وقت توسط مجری

کارشناس و به صورت یک نفر موافق در برابر یک نفر مخالف بحث و

گفتگو می‌نمایند.

مقایسه اشکال مختلف کرسی آزاد اندیشی

هدف اصلی	نقش حضار	سطح علمی مخاطبین و حضار	سطح علمی ارائه دهندگان بحث دانشجویان و اساتید	نوع کرسی
عقلانی سازی فضای دانشگاه و مقدمه سازی برای تولید علم	توجه و استفاده از بحث	افراد عادی (غیر متخصص)	دانشجویان و اساتید عادی متفکر (غیر متخصص)	کرسی آزاد فکری
عقلانی سازی فضای دانشگاه و افزایش بصیرت و علم	توجه و استفاده از بحث	افراد عادی (غیر متخصص)	دانشجویان و اساتید صاحب نظر	کرسی مناظره
تولید علم	ارائه نظر و نقد (حضور فعال)	متخصصین و صاحب نظران	دانشجویان و اساتید صاحب نظر	کرسی نظریه پردازی
تولید علم	ارائه نظر و نقد (حضور فعال)	اساتید متخصصین و صاحب نظران	دانشجویان و اساتید صاحب نظر	کرسی نقد و نظر

۲-۳- تعریف عملیاتی کرسی آزاد اندیشی

منظور از کرسی آزاد اندیشی در این طرح همان "کرسی های آزاد فکری" می باشد که در آن دانشگاهیان به صورت آزاد، نظام مند، عقلانی و منطقی به اظهار نظر و تبادل آراء و گفتگو در باب موضوعات خاص می پردازند. که طی آن دو گروه ۵-۳ نفری که راجع به موضوعی نظری

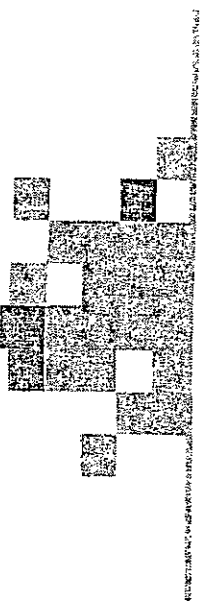
- ۷. ...
- ۸. ...
- ۹. ...
- ۱۰. ...
- ۱۱. ...
- ۱۲. ...
- ۱۳. ...
- ۱۴. ...
- ۱۵. ...
- ۱۶. ...
- ۱۷. ...
- ۱۸. ...
- ۱۹. ...
- ۲۰. ...
- ۲۱. ...
- ۲۲. ...
- ۲۳. ...
- ۲۴. ...
- ۲۵. ...
- ۲۶. ...
- ۲۷. ...
- ۲۸. ...
- ۲۹. ...
- ۳۰. ...

۳-۱۵۱۵

- ۱. ...
- ۲. ...
- ۳. ...
- ۴. ...
- ۵. ...
- ۶. ...
- ۷. ...
- ۸. ...
- ۹. ...
- ۱۰. ...
- ۱۱. ...
- ۱۲. ...
- ۱۳. ...
- ۱۴. ...
- ۱۵. ...
- ۱۶. ...
- ۱۷. ...
- ۱۸. ...
- ۱۹. ...
- ۲۰. ...
- ۲۱. ...
- ۲۲. ...
- ۲۳. ...
- ۲۴. ...
- ۲۵. ...
- ۲۶. ...
- ۲۷. ...
- ۲۸. ...
- ۲۹. ...
- ۳۰. ...

... (۱) ... (۲) ... (۳) ... (۴) ... (۵) ... (۶) ... (۷) ... (۸) ... (۹) ... (۱۰) ... (۱۱) ... (۱۲) ... (۱۳) ... (۱۴) ... (۱۵) ... (۱۶) ... (۱۷) ... (۱۸) ... (۱۹) ... (۲۰) ... (۲۱) ... (۲۲) ... (۲۳) ... (۲۴) ... (۲۵) ... (۲۶) ... (۲۷) ... (۲۸) ... (۲۹) ... (۳۰) ...

0- کاربرد

مزایای طرح موارد ذیل میباشد

- جلوگیری از سوء استفاده از جریانات دانشجویی توسط جریانهای منحرف
- ایجاد کرسی برای طرفداران انقلاب اسلامی جهت ارتباط فکری با کلیه دانشگاهیان (در حال حاضر قشر خاکستری و سفید کمتر در معرض ارتباط با نیروهای انقلابی هستند و بیشتر در معرض لیبرال‌ها هستند)
- مشارکت دادن گروههای مختلف دانشجویی در اجرای کرسی‌ها

1- محدودیتها و مشکلات احتمالی

در اجرای طرح محدودیت‌های ذیل می‌تواند وجود داشته باشد:

- 1- بسیاری از دانشجویان مخالف از اظهار عقیده بطور علنی می‌ترسند و لذا کرسی آزاداندیشی جدی گرفته نمی‌شود چرا که این کرسیها را وسیله‌ای برای مراکز امنیتی و گزینش می‌دانند که بتوانند افراد مخالف را شناسایی کنند. اظهار نظر علنی نظر مخالف می‌تواند پرونده منفی برای آنها داشته باشد.
- 2- اگر خوب مدیریت نشود می‌تواند باعث اغتشاش، درگیری لفظی و احساسی شدن فضای کرسی بشود. لذا با توجه به دو دلیل فوق بهتر است موضوعات غیر بنیانی مورد بررسی قرار گیرد.
- 3- دانشجویان غالباً اطلاعات چندانی نداشته و موضوعات برایشان سنگین است و جاذبه ندارد.

۷- مراحل اجرای کرسی آزادفکری

۷-۱- فعالیت‌های قبل از اجرای برنامه

- ۳ هفته قبل - تعیین مسئول اجرای طرح توسط مسئول نهاد
- ۳ هفته قبل - تشکیل جلسه توجیهی با مسئولین تشکلهای و بخش‌های فرهنگی دانشگاه و همچنین مسئولین کانون‌ها و هیئت‌ها توسط مسئول اجرایی و تشویق آنها به انجام این برنامه
- ۳ هفته قبل - برنامه‌ریزی اولیه (تعیین مکان، زمان، بودجه، امکانات، زمانبندی، تقسیم کار و...) توسط کانون و...
- ۳ هفته قبل - توزیع فرم شماره ۱ و ۲ در بین اعضای تشکلهای، اساتید، دانشجویان جهت کمک در تعیین موضوع و بعنوان تبلیغ اولیه (پیوست ۱ و ۲)
- ۳ هفته قبل - تهیه نامه درخواست اجرای کرسی از طرف تشکل مربوط به هیأت ناظر بر تشکل‌ها (رئیس نهاد، معاون دانشجویی، رئیس دانشگاه) (فرم پیوست ۷)
- ۳ هفته قبل - شناسایی و تعیین مجری
- ۲ هفته قبل - تعیین موضوعات و توزیع فرم شماره ۳ جهت برآورد آماری مخاطبین و همچنین افرادی که قصد صحبت را دارند. (پیوست ۳) و برگزاری جلسه با این افراد
- ۲ هفته قبل - انتخاب استاد داور و توجیهی ایشان و هماهنگی مکان جهت برگزاری کرسی
- ۱ هفته قبل - تکمیل فرم تعهدنامه برنامه توسط افراد انتخابی (پیوست ۴)
- ۱ هفته قبل - انجام تبلیغات از طریق نصب پوستر، پیام کوتاه (دعوتنامه و طرق دیگر)
- ۱ روز قبل - آماده‌سازی و فضاسازی تبلیغاتی محل سالن و دعوت از مسئولین دانشگاه و اساتید و هماهنگی امکانات
- ۱ روز قبل - هماهنگی قاری قرآن

۷-۲- فعالیت‌های حین برگزاری کرسی

- توزیع فرم ارزشیابی مخالفین و موافقین (پیوست شماره ۴)
- آموزش اولیه و بیان آئین‌نامه‌ها و شرح شیوه برگزاری برنامه توسط مجری (پیوست)
- تبیین موضوع و بیان نظرات مختلف موجود توسط استاد ناظر یا مجری
- فرعه‌کشی و تعیین موافق و مخالف برای شروع بحث

- بیان نظرات موافقین و مخالفین

- جمع‌بندی نظرات ارائه شده توسط استاد ناظر

- تقدیم هدیه به طرفین شرکت‌کننده در کرسی‌ها

- گرفتن عکس یادگاری دسته‌جمعی (صمیمانه) با حضور تمامی شرکت‌کنندگان

- جمع‌آوری فرم‌های نظرخواهی شرکت‌کنندگان

- دریافت لیست اسامی شرکت‌کنندگان جهت ارسال ویژه‌نامه پایانی برای ایشان

۳-۷- فعالیت‌های بعد از برگزاری طرح

- ارسال خبر به رسانه‌ها و مرکز ماوا

- جمع‌بندی نظرخواهی‌ها

- مکاتب نمودن مباحثات انجام شده، بررسی و پاسخ به سوالات و شبهات و ارسال پاسخ‌نامه

- کتبی سوالات و شبهات برای کلیه شرکت‌کنندگان

- ارسال گزارش همراه با مستندات به اداره طرح‌های معاونت فرهنگی

- برنامه‌ریزی برای کرسی دوم

۸- آئین‌نامه اجرایی کرسی‌های آزاد فکری

ماده ۱. موضوع

موضوعات و ویژگی ذیل را داشته باشد:

- مورد دغدغه دانشجوی باشد، اندیشه‌ها و عقاید غلطی که بسیاری از دانشجویان را بیمار نموده

است باید شناسایی و در این جلسات درمان و جراحی شوند.

- نیازهای ضروری معرفتی و سیاسی هم باید شناسایی و اولویت‌بندی شده و این جلسات

باعث جهت‌دهی آنها به سمت این موضوعات گردد.

- در جلسات اول باید موضوعاتی که دغدغه ذهنی آنها می‌باشد شناسایی و پرداخته شود. (پیوست ۵)

- برخی موضوعات در صورت لزوم می‌تواند بیش از یک جلسه پرداخته شود.

- در صورت برگزاری کرسی‌های آزادفکری، سوالات و شبهات بوجود آمده در ذهن حضار باید شناسایی و بصورت مکتوب و یا در صورت نیاز ادامه همین جلسه با حضور استاتید صاحب‌نظر پاسخ گفته شود.

- موضوعات پیشنهادی به پیوست طرح تقدیم شده است.

- موضوعات باید با توجه به نوع دانشگاه و دانشجویان انتخاب گردد.

ماده ۲. روش انجام (تفکیک آزادفکری از مناظره)

دو گزینه نوع مخاطبین، نوع موضوع می‌تواند تعیین کننده روش باشد و لذا از دانشگاهی به دانشگاه دیگر می‌تواند متفاوت باشد.

۲-۱. در موضوعات تخصصی‌تر و سنگین‌تر که با چالش و حساسیت و اهمیت بیشتری در جامعه همراه است بهتر است کرسی با شرکت صاحب‌نظران و بصورت مناظره برگزار گردد و برخی دانشجویان که نظر استدلالی دارند در بین مراسم چند دقیقه‌ای فرصت اظهارنظر همراه با استدلال داده شود. مثل موضوع ولایت فقیه.

۲-۲. در موضوعات عام‌تر، و غیرتخصصی‌تر و صنفی‌تر بهتر است کرسی با شرکت دانشجویان و بصورت کرسی آزادفکری برگزار گردد.

۲-۳. در صورتیکه در دانشگاهی دانشجویان صاحب‌نظری هم یافت می‌شوند در آن دانشگاه نیز بسته به تعداد افراد یافت شده می‌تواند مناظره با حضور دانشجویان باشد.

ماده ۳. ثبت نام و تبلیغات

۳-۱. جهت تبلیغات روشهای ذیل پیشنهاد می‌گردد:

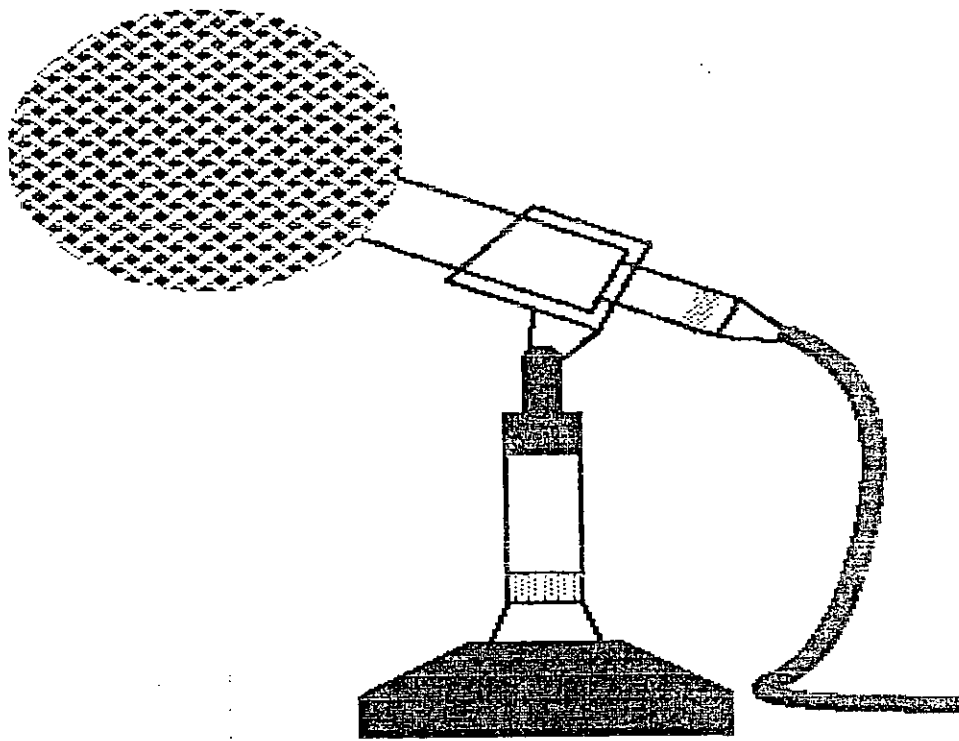
- مشارکت دادن تشکلهای و بخش‌های دیگر فرهنگی دانشگاه
- توزیع فرم انتخاب موضوع قبل از شروع برنامه (تبلیغ غیرمستقیم) در سلف و نمازخانه یا خوابگاهها و کلاسها
- توزیع فرم ثبت نام جهت اظهارنظر در کرسی آزاداندیشی (غیرمستقیم اولیه) در سلف، نمازخانه‌ها یا خوابگاهها و کلاسها
- استفاده از پست الکترونیکی و پیامک که از طریق فرم ۲ بدست آمده است.
- استفاده از پوستر که در آن مکان جلسه، زمان، افراد مناظره کننده و اساتید و مجری و ظرفیت سالن ذکر گردد.
- استفاده از ظرفیت اساتید گروه معارف با هماهنگی مسئول نهاد

بسمه تعالی

کتاب کار

برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی

(ویژه مسئولان اجرایی کرسی‌ها در دانشگاهها)

معاونت فرهنگی سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

مدیریت برنامه‌ریزی فرهنگی و سیاسی

اداره طرح‌ها

مهرماه ۸۹

فهرست

۱.....	فهرست
۲.....	۱- مقدمه و ضرورت
۳.....	۲- پیشینه
۳.....	۱- آزاداندیشی در اسلام
۴.....	۲- آزاداندیشی در غرب
۵.....	۳- ۲- کرسی آزاداندیشی از نگاه مقام معظم رهبری
۷.....	۳- تعاریف و اصطلاحات
۷.....	۱- ۳- تعریف کرسی‌های آزاداندیشی
۹.....	۲- ۳- تعریف عملیاتی کرسی آزاداندیشی
۱۰.....	۳- ۳- تفاوت کرسی آزاداندیشی با تریبون آزاد
۱۰.....	۴- اهداف
۱۱.....	۵- کارکرد
۱۱.....	۶- محدودیت‌ها و مشکلات احتمالی
	۷- مراحل اجرا
۱۲.....	۱- ۷- مراحل اجرای کرسی آزادفکری
۱۲.....	۱- ۱- ۷- فعالیتهای قبل از اجرای برنامه
۱۲.....	۲- ۱- ۷- فعالیتهای حین برگزاری کرسی
۱۳.....	۳- ۱- ۷- فعالیتهای بعد از برگزاری طرح
۱۳.....	۸- آئین‌نامه اجرایی کرسی‌های آزاد فکری
۱۶.....	۹- امکانات لازم برای طرح
۱۶.....	۱- ۹- امکانات انسانی
۱۶.....	۱- ۱- ۹- مسئول نهاد
۱۶.....	۲- ۱- ۹- مسئول اجرایی کرسی‌ها
۱۷.....	۳- ۱- ۹- کارشناس برادر یا خواهر
۱۷.....	۴- ۱- ۹- مجری
۱۸.....	۵- ۱- ۹- استاد داور
۱۸.....	۲- ۹- امکانات سخت‌افزاری و تجهیزات لازم
۱۸.....	۱- ۲- ۹- محل برگزاری کرسی
۲۰.....	۱۰- پیوستها
۲۱.....	پیوست ۱: پیوست فرم انتخاب موضوع
۲۱.....	پیوست ۱: پیوست فرم انتخاب موضوع
۲۲.....	پیوست ۲: فرم انتخاب موضوع کرسی‌های آزاداندیشی
۲۲.....	پیوست ۳: فرم ثبت‌نام جهت اظهارنظر در کرسی آزاداندیشی
۲۴.....	پیوست ۴: تعهدنامه پایبندی به آئین‌نامه کرسی آزاداندیشی
۲۵.....	پیوست ۵: برخی موضوعات پیشنهادی جهت کرسی‌های اولیه
۲۶.....	پیوست ۶: فرم ارزشیابی جلسه کرسی آزاداندیشی
۲۷.....	پیوست ۷: فرم درخواست برپایی کرسی آزاداندیشی
۲۸.....	پیوست ۸: فایل پیوست

۲-۲- آزاداندیشی در غرب

«آزاداندیشی» در غرب مفهوم دیگری داشته و بیشتر روی مفهوم اندیشیدن آزاد از دین تأکید دارد و می‌خواهد انسان را از محدوده و تقیدات دینی آزاد نماید و این مفهوم از قرن ۱۵ و ۱۶ در غرب شکل گرفته است.

واژه آزاداندیش "Freethinker" را نخست آنتونی کالینز (۱۷۲۹-۱۶۷۸) در غرب رواج داد. او از دوستان صمیمی جان لاک فیلسوف بود. کالینز جزوه‌ها و کتاب‌های بسیاری منتشر کرد که در آنها به دین سنتی ناختم. او عضو گروهی بود که «آزاداندیشان» خوانده می‌شد، و مجله‌ای با عنوان «آزاداندیش» منتشر می‌کرد. کالینز این واژه را برای اطلاق به کسانی به کار می‌برد که مخالف هرگونه دین سازمان یافته‌ای بودند. وی در مهمترین کتابش با عنوان «گفتاری در آزاداندیشی» یا "A Discourse of Free Thinking" در سال ۱۷۱۳ به شرح دلایل خود برای اتخاذ این رویکرد پرداخت.

در فرانسه این مفهوم برای نخستین بار در سال ۱۷۵۶ در مقاله‌ای از دنیس دیدرو، ژان لرونند دالامیر و ولتر به نام آزاداندیش "Libre-Penseur" منتشر شد؛ این مقاله به شدت بیخدایانه بود. مفهوم اندیشه آزاد آنچنان در اروپا فراگیر شد که حتی در نقاط دوردست اروپا نیز آزاداندیشان مشهوری پا به عرصه گذاردند.

به نظر می‌رسد اولین نمونه از کرسی‌های آزاداندیشی یا جلسات نظریه‌پردازی در اروپا از فرانسه و در قرن پانزدهم میلادی شکل گرفته است. آغاز این جریان در دانشگاهی در فرانسه به نام کالج فرانسه (college de farance) بوده است. این کالج در حیطه آموزش عالی فعالیت می‌کند و در شهر پاریس واقع شده است.

آنچه این مجموعه را منحصر به فرد می‌سازد برگزاری جلساتی است که به میزان زیادی به کرسی‌های آزاداندیشی یا جلسات هم‌اندیشی شباهت دارد. این جلسات از همان ابتدای تأسیس دانشگاه برگزار می‌شدند. در این جلسات از هر پروفیسور خواسته می‌شود که در جلسه‌ای که حضور برای عموم در آن آزاد است سخنرانی کند. البته بعضی موضوعات فوق تخصصی به این صورت اجرا می‌شوند. پروفیسورها از علوم مختلف و بسیار متنوع انتخاب می‌شوند و هدف این

۱- مقدمه و ضرورت

در حال حاضر جریانهای منحرف با وجود بیش از ۲۵ شبکه ماهواره‌ای فارسی زبان (که آمارها نشان می‌دهد ۶۰٪ مردم تحت تأثیر این شبکه‌ها هستند)، فضای سایبری، موبایل و سایر رسانه‌های در دسترس به همراه عوامل بسیاری که در دانشگاهها وجود مستقیم و غیرمستقیم دارند، فضای غوغا سالا رانه و هوچیگری را در دانشگاهها بوجود آورده و افکار بسیاری را در دانشگاهها مدیریت می‌نمایند در نتیجه نور کلام انقلابیون متدین در این طوفان اندیشه‌ها به سایر دانشجویان نمی‌رسد لذا تغییر فضا و رویکرد امری ضروری به نظر می‌رسد تا این ارتباط برقرار شود و در چنین فضایی سکاندار کشتی انقلاب که با دیدی کلان فضایی فکری کشور را رصد می‌نمایند در جهت تغییر فضای دانشگاهها در دیدار ۶ آبان ۸۸ پیشنهاد برپایی کرسی‌های آزاد فکری را داده‌اند:

«شما کرسی آزاد فکری سیاسی را، آزاد فکری معرفتی را تو همین دانشگاه تهران تو همین دانشگاه شریف، تو همین دانشگاه امیرکبیر به وجود بیاورید. حق، آنجا خودش را نمایان خواهد کرد.»

جهت پیگیری مطالبه مقام معظم رهبری تصمیم بر این شد که تداوم طرح ضیافت به طور ویژه به این دغدغه و درخواست ایشان و راه‌اندازی کرسی آزاداندیشی اختصاص یابد. و مجموعه پیش رو برای کمک به مسئولان طرح کرسی‌ها در جهت راه‌اندازی صحیح کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاهها تهیه و تنظیم گردیده است. و در آن سعی شده کلیه ابعاد برپایی یک کرسی آزاداندیشی شامل پیشینه، تعاریف، اصطلاحات، اهداف، ضرورت مراحل اجرایی، محدودیت‌ها، موضوعات پیشنهادی، فرم‌های لازم و ارائه یک الگوی عملی دیده شود.

مزید امتنان خواهد بود اگر همکاران مستقر در دفاتر ضمن مطالعه دقیق این طرح نکات و تجربیات خود را نیز جهت تکمیل نمودن آن ارائه نمایند.

۲- پیشینه

۱-۲- آزاداندیشی در اسلام

در اسلام چون هدف آن بندگی خداست منظور از آزاداندیشی در مکتب اسلام آزاد بودن فکر و اندیشه از هر چیزی غیر از خداست. پیشینه آزاداندیشی در اسلام را می‌توان مقارن بدو پیدایش آن در اسلام دانست که استاد شهید مطهری با ساده‌ترین بیان این مطلب را توضیح می‌فرماید:

شما در کجای تاریخ عالم دیده‌اید که در حکومتی که لاقبل به ظاهر خیلی قسمت‌هایش مذهبی بوده... به غیر مذهبی‌ها آن اندازه آزادی بدهند که بیایند در مدینه در مسجد پیغمبر^(ص) و در مکه در مسجدالحرام بیندیشند و آزادانه اصول دین را انکار کنند؟ ولی در تاریخ اسلام اینها را می‌بینیم، و به دلیل همین آزادیها بود که اسلام توانست باقی بماند. اگر در صدر اسلام تا کسی می‌آمد در مدینه می‌گفت من خدا را قبول ندارم، می‌گفتند بزنید بکشید، امروز اسلامی وجود نداشت. اسلام به این دلیل باقی مانده که به شجاعت و صراحت با افکار مختلف مواجه شده است.

امیرالمؤمنین علی^(ع) نیز می‌فرماید: «لا تکن عبد غیرک و قد جعلک... حراً». «بنده دیگری مباش و حال آن که خداوند تو را آزاد آفریده است.» از آنجا که شکوفایی فلسفه و روشن شدن حقایق در پرتوی تعالی اندیشه و خرد است، آزاداندیشی جایگاه والایی در این دوران طلایی می‌یابد. واکاوی آزاداندیشی و تعالی روحهای آزاده در پرتوی خردورزی نیز در این مبحث ضروری است.

شاید بتوان یکی از مقاطع مهم آزاداندیشی را عصر امام صادق^(ع) دانست که بخاطر وجود نهضت ترجمه و وجود نحله‌های فکری مختلف و شبهات بسیاری که در بین مسلمانان بوجود آمده بود، امام صادق^(ع) روی این موضوع تمرکز خاصی داشتند.

جلسات گسترش علم در میان همه است و این که افکار از پیش مشخص شده ارائه نگردد، بلکه آنچه در لحظه به ذهن می‌رسد عنوان شود.

در این کالج به کسی رتبه داده نمی‌شود ولی به پروفیسورها لابراتورها یعنی داده می‌شود که به فعالیت بپردازند. امتحان و آزمون هم در کار نیست.

۳-۲- کرسی آزاداندیشی از نگاه مقام معظم رهبری

مطرح شدن ضرورت تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی توسط رهبر معظم انقلاب که بیشتر جنبه نظریه‌پردازی را هدف گرفته بود به بهمن ماه سال ۸۱ برمی‌گردد. روزی که اعضای انجمن اهل قلم خدمت ایشان رسیده بودند و ایشان در آن دیدار فرمودند:

«اگر بخواهیم در زمینه گسترش و توسعه واقعی فرهنگ و اندیشه و علم حقیقتاً کار کنیم، احتیاج داریم به این که از مواهب خدادادی و دردرجه اول آزاداندیشی استفاده کنیم. آزاداندیشی در جامعه ما یک شعار مظلوم است. تا گفته می‌شود آزاداندیشی، عده‌ای فوری خیال می‌کنند که بناست همه بنیادهای اصیل درهم شکسته شود، و آنها چون به آن بنیادها دل بسته‌اند، می‌ترسند. عده‌ای دیگر هم تلقی می‌کنند که با آزاداندیشی باید بنیادها شکسته شود. هر دو گروه به آزاداندیشی - که شرط لازم برای رشد فرهنگ و علم است - ظلم می‌کنند. ما به آزاداندیشی احتیاج داریم.»

بدینال سخنان ایشان جمعی از دانش‌آموختگان و پژوهشگران حوزه علمیه که در بیان آنها نام حسن رحیم‌پور ازغدی، صادق لاریجانی، جواد محدثی، حمید پارسانیا و محمدتقی سبحانی نیز به چشم می‌خورد در نامه‌ای با اشاره به افراط و تفریط موجود در مناظرات و نظریه‌پردازی‌ها از ایشان راهنمایی خواستند که مقام معظم رهبری نویسنده نام را فرزندان و برادران عزیز خود لقب داده و فرمودند:

«از شما و همفکرانتان در حوزه و دانشگاه می‌خواهم که این ایده‌ها را تا لحظه‌ی عملی شدن و ثمر دادن، هر چند درازمدت، تعقیب کنید؛ نه مأیوس و نه شتابزده اما باید این راه را که راه شکوفایی و خلاقیت است به هر قیمت پیمود. این انقلاب باید بماند و برنامه‌ی تاریخی و جهانی خویش را به بار نشاند...»

ایشان تصریح کرده بودند: «من عمیقاً متأسفم که برخی میان مرداب «سکوت و جمود» با گرداب «هرزه‌گوئی و کفرگوئی»، طریق سومی نمی‌شناسند و گمان می‌کنند که برای پرهیز از هریک از این دو، باید به دام دیگری افتاد. حال آنکه انقلاب اسلامی آمد تا هم «فرهنگ خفقان و سرجنبانیدن و جمود» و هم «فرهنگ آزادی بی‌مهار و خودخواهانه‌ی غربی» را نقد و اصلاح کند و فضائی بسازد که در آن، «آزادی بیان»، مقید به «منطق و اخلاق و حقوق معنوی و مادی دیگران» و نه به هیچ چیز دیگری، تبدیل به فرهنگ اجتماعی و حکومتی گردد و حریت و تعادل و عقلانیت و انصاف، سکه‌ی رائج شود تا همه‌ی اندیشه‌ها در همه‌ی حوزه‌ها فعال و برانگیخته گردند و «زاد و ولد فرهنگی» که به تعبیر روایات پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت ایشان (علیهم‌السلام)، محصول «تضارب آراء و عقول» است، عادت ثانوی نخبگان و اندیشه‌وران گردد.»

رهبر انقلاب افزوده بودند: «چنانچه در نامه خود توجه کرده‌اید، برای بیدار کردن عقل جمعی، چاره‌ای جز مشاوره و مناظره نیست و بدون فضای انتقادی سالم و بدون آزادی بیان و گفتگوی آزاد با «حمایت حکومت اسلامی» و «هدایت علماء و صاحب‌نظران»، تولید علم و اندیشه‌ی دینی و در نتیجه، تمدن‌سازی و جامعه‌پردازی، ناممکن یا بسیار مشکل خواهد بود. برای علاج بیماری‌ها و هتاک‌ها و مهار هرج و مرج فرهنگی نیز بهترین راه، همین است که آزادی بیان در چارچوب قانونی و تولید نظریه در چارچوب اسلام، حمایت و نهادینه شود.»

ایشان هر سه روش پیشنهاد شده توسط نویسندگان نامه یعنی تشکیل (۱) کرسی‌های نظریه‌پردازی (۲) کرسی‌های پاسخ به سوالات و شبهات و (۳) کرسی‌های نقد و مناظره را روش‌هایی عملی و معقول دانستند و افزودند: «من بر پیشنهاد شما می‌افزایم که این ایده چه در قالب «مناظره‌های قانونمند و توأم با امکان داوری» و با حضور «هیئت داوری علمی» و چه در قالب تمهید «فرصت برای نظریه‌سازان» و سپس «نقد و بررسی» ایده آنان توسط نخبگان فن و در محضر وجدان علمی حوزه و دانشگاه، تنها محدود به برخی قلمروهای فکری دینی یا علوم انسانی و اجتماعی نیز نماند بلکه در کلیه علوم و رشته‌های نظری و عملی (حتی علوم پایه و علوم کاربردی و...) و در جهت حمایت از کاشفان و مخترعان و نظریه‌سازان در این علوم و در فنون و صنایع نیز چنین فضایی پدید آید و البته برای آن که ضریب «علمی بودن» این نظریات و مناظرات، پایین